

Handleiding diefstal uit voertuigen

Preventie, een goede gewoonte!

Wat niet weg is, is gezien!

Inhoud

I.	Inleiding.....	1
II.	Diefstal uit voertuigen onder de loep	2
	A. Omschrijving van het fenomeen.....	2
	B. Een criminografische blik op het fenomeen.....	2
	C. Bestrafing.....	6
	D. Enkele begrippen die van pas kunnen komen.....	6
III.	Tijd voor actie	8
	A. Wie zijn de relevante partners?.....	8
	1. Automobilisten.....	8
	2. De gemeente.....	8
	3. De politie	8
	4. Justitie.....	9
	5. Buurtinformatienetwerken (BIN)	9
	6. Zelfstandige ondernemers.....	9
	7. Eigenaars en uitbaters van parkings	9
	8. Toeristische diensten	10
	9. Bouwpromotoren.....	10
	10. Garagehouders, leasingfirma's, autoverhuurbedrijven en autokeuringscentra	10
	11. Autorijscholen	10
	B. Welke maatregelen zijn voorhanden?	11
	1. Inrichting van parkeergelegenheden	11
	2. Toezicht	11
	3. Sensibilisering	11
	4. Actieve opsporing van (potentiële) daders.....	13
	5. Actieve opsporing van helers	14
IV.	Beschikbare tools	15
	A. Brochure 'Voorkom diefstal uit je auto!'	15
	B. Brochure 'Betrouwbaar 2 ^{de} hands'	15
	C. Boorddocumentenhouder 'Stop autozwendel!'	15
	D. Affiche 'Wat niet weg is, is gezien!'	15
	E. Parkeerautomaatsticker 'Wat niet weg is, is gezien!'	15
	F. Autoruitsticker 'Wat niet weg is, is gezien!'	15
	G. Websites	15

H.	Typedossier beveiliging parkings.....	16
I.	Handleiding diefstal uit voertuigen	16
V.	Colofon.....	17

I. Inleiding

Met zijn allen werken we voortdurend aan een samenleving waar het aangenaam vertoeven is voor eenieder van ons en waar iedereen zich veilig voelt. Niet iedereen heeft echter altijd de beste bedoelingen. In 2011 reden er meer dan 5,3 miljoen personenwagens rond in België. In 82 239 daarvan werden waardevolle voorwerpen gestolen volgens cijfers van de Federale politie. Uit bevestigingen van de bevolking weten we dat toch niet iedereen aangifte doet bij slachtofferschap hoewel een inbraak in een wagen toch wel wat nare gevolgen heeft. Een diefstal uit een wagen gaat immers niet alleen gepaard met het verlies van waardevolle bezittingen en/of schade aan de wagen. Vaak moet men de wagen ook een tijdje missen om de opgelopen schade te herstellen waardoor men met een bijkomend mobiliteitsprobleem geconfronteerd kan worden. En ook voor het imago van uw stad, gemeente of politiezone zijn auto-inbraken geen pretje.

Omdat de beste criminaliteitsbestrijding nog steeds begint bij preventie willen we samen met u de burger een aantal gewoonten aanleren om zich te wapenen tegen deze vorm van criminaliteit. Dat preventieacties hun nut hebben en geapprecieerd worden door de burger lijkt geen twijfel. Dat merken we onder meer aan de vele vragen en ervaringen van mensen tijdens preventieve acties. Ook als preventiewerker kunnen we van deze acties aardig wat opsteken zoals een nieuwe werkwijze, een opvallende tendens of een krachtvolle preventietip.

Met deze beknopte handleiding willen wij u wat achtergrondinformatie en inspiratie bieden om op het niveau van uw gemeente, stad of politiezone zelf een actie uit te werken om diefstal uit voertuigen te voorkomen.

II. Diefstal uit voertuigen onder de loep

A. Omschrijving van het fenomeen

Bij het fenomeen diefstal uit voertuigen denken we niet alleen aan voorwerpen die gestolen kunnen worden uit de wagen, zoals een GPS-toestel of een autoradio, maar ook aan bv. de diefstal van brandstof, nummerplaten en auto-onderdelen zoals een airbag of een spiegel. Alles wat op of in een auto zit, kan immers gestolen worden.

De Federale politie hanteert twee definities die specifiek verwijzen naar autocriminaliteit, meerbepaald voor diefstal uit of aan voertuig en sacjacking uit auto:

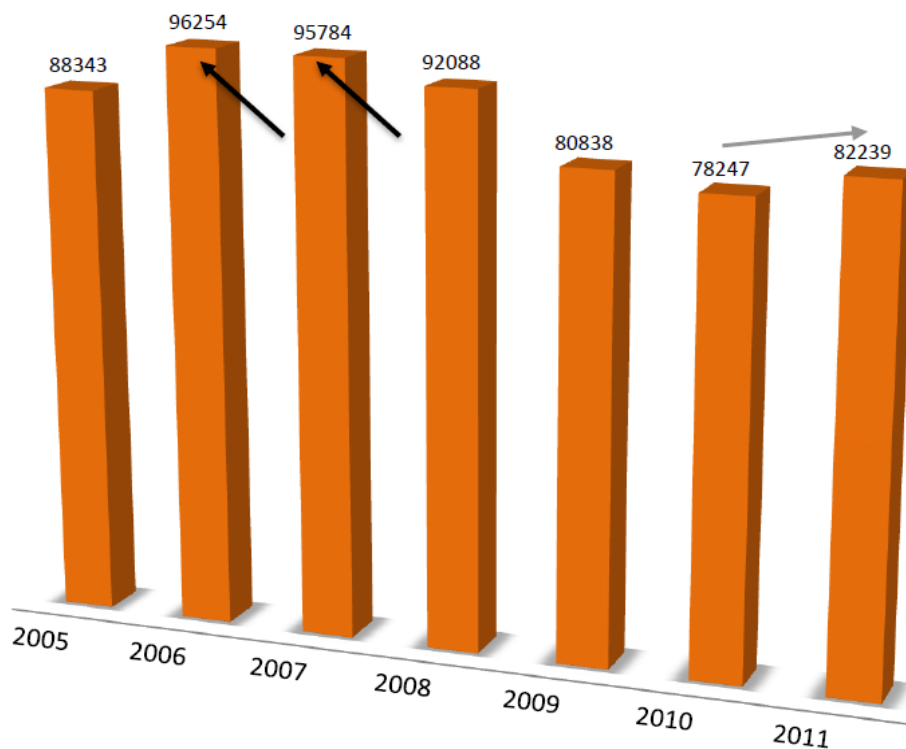
Diefstal uit of aan voertuig: Een diefstal of afpersing, met of zonder geweld, op eender welke plaats, van voorwerpen die zich in of aan een auto (personenauto, vrachtwagen, bus,...) of een moto bevinden.

Sacjacking uit auto: Specifieke vorm van “Diefstal uit of aan auto”, waarbij een handtas of andere voorwerpen uit een auto worden gestolen, terwijl de bestuurder of passagier in die auto zitten.

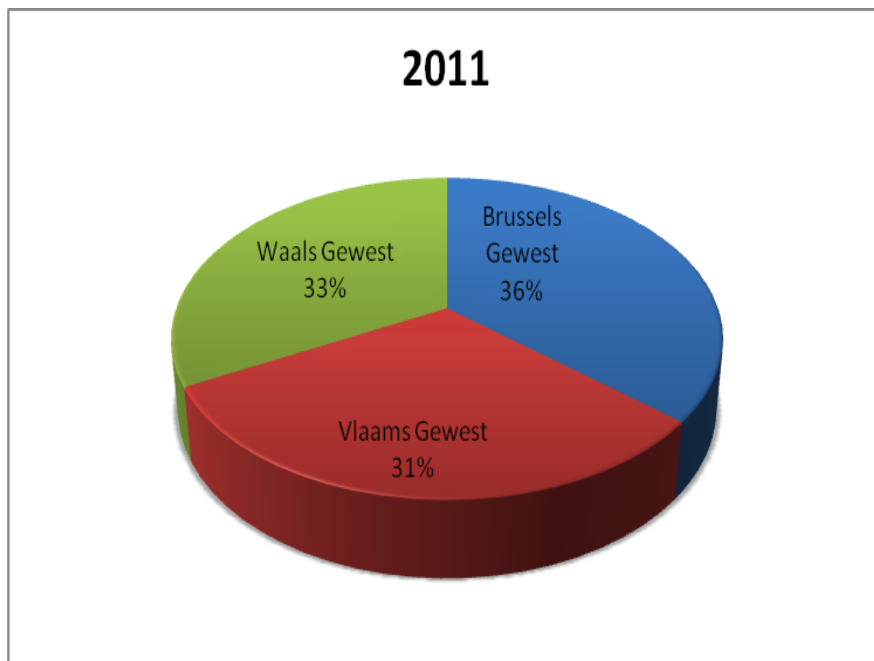
B. Een criminografische blik op het fenomeen

Op basis van de gegevens beschikbaar op de website van de Federale politie worden hierna de voornaamste criminografische gegevens weergegeven. Vergeet echter zeker uw lokale politiedienst niet te contacteren voor cijfergegevens op maat van uw gemeente!

Op nationaal niveau werden er in 2011 82 239 diefstallen uit voertuigen geregistreerd door de politiediensten. Dit is een lichte stijging van 5% ten opzichte van 2010.

Het Brusselse gewest neemt het grootste derde van de registraties voor haar rekening.

Top 10 gestolen voorwerpen (obv aantal feiten)	2006	2007	2008	2009	2010	2011
GPS	11.319	14.493	13.578	12.252	13.558	13.516
autoradio	16.837	13.579	9.456	7.607	6.893	5.802
identiteitskaart / paspoort	9.557	9.319	9.829	9.469	9.287	10.188
geld	9.007	8.718	9.423	9.047	8.856	9.957
rijbewijs	8.866	8.530	9.204	8.866	8.412	9.157
bankkaart / kredietkaart	8.471	8.287	9.238	8.646	8.439	9.270
portefeuille	7.154	7.175	7.740	7.398	7.313	8.230
SIS-kaart	6.389	6.290	6.976	6.660	6.539	7.256
computer en toebehoren	6.155	6.606	6.883	6.333	6.563	7.183
GSM en toebehoren	7.252	6.728	6.566	6.086	5.711	5.910

Uit de cijfers kunnen we afleiden dat vooral gps-toestellen de geliefkoosde buit zijn van dieven. Daarnaast worden heel wat zaken gestolen die over het algemeen in een portefeuille terug te vinden zijn zoals identiteitskaarten, geld, rijbewijs en betaalkaarten. Opvallend is wel de terugval van het aantal gestolen autoradio's. Mogelijks kan dit deels verklaard worden door de vaststelling dat autoradio's in heel wat recente wagens reeds ingebouwd zijn.

Inbraaktechnieken

Dieven verschaffen zich op verschillende manieren toegang tot de wagen, bv. door ruitverbrijzeling, forceren van het autoportierslot, omplooiën van de deur, openen via de deurpin, ... Ze beperken zich echter niet alleen tot het gebruik van kracht, maar ook spitsvondigheid komt steeds vaker om de hoek loeren.

Onderzoekers in Nederland slaagden erin om de chip van de startonderbreker te kraken waardoor ze zonder de originele sleutel de auto kunnen starten en ermee wegrijden. Naar verluid is deze chip in ruim 200 modellen van 34 automerken gebruikt. Op basis van hun onderzoek concludeerden ze dat deze verouderde chip niet goed werkt op vlak van beveiliging en dat autofabrikanten de chips nog al te vaak verkeerd configureren door bv. het gebruik van voorspelbare paswoorden en gebrekkige en uitleesbare sleutels. Een woordje uitleg:

Sinds 1995 moeten alle wagens die in de Europese Unie verkocht worden, uitgerust zijn met een elektronische startonderbreker. Zo'n startonderbreker bestaat uit twee delen: een kleine transponder chip die in de sleutel zit en een lezer die ingebouwd wordt in het dashboard van de wagen. De transponder chip is eigenlijk een RFID-tag die met de lezer communiceert via radiogolven van een lage frequentie om de startonderbreker te laten werken. Deze chip heeft geen voeding nodig via een batterij. De onderzoekers slaagden erin om de code van de startonderbreker te kraken door met speciale apparatuur de informatie van de chip in de originele sleutel en de motorstuurdoos (electronic control unit (ECU)) te stelen. Met een computer en een speciaal apparaatje dat de sleutel imiteert, konden ze vervolgens de wagen starten en ermee wegrijden. Heel deze operatie duurt slechts 6 minuten! Toch dient opgemerkt te worden dat apparaten die de startonderbreking uitschakelen of in staat zijn om blanco sleutels ter plaatse te programmeren toch nog heel wat praktischer zijn.

Meer en meer wagens zijn echter ook uitgerust met een centraal vergrendelingsstelsel waardoor de wagen op afstand geopend en gesloten kan worden. Daarvoor dient de chip met de wagen te communiceren via radiogolven van een hoge frequentie en daarbij heeft het voeding nodig via een batterij. Heel wat wagens combineren de functies om te communiceren via radiogolven van lage frequentie (startonderbreking) en hoge frequentie (vergrendelingsstelsel) dan ook in één chip in de sleutel. Dit onderscheid is van groot belang, omdat autodieven via de gekraakte chip wel de wagen kunnen starten, maar niet de deuren kunnen openen of het alarmsysteem uitschakelen.

Om zonder originele sleutel in de auto te raken, hebben autodieven echter ook nog andere apparaatjes ter beschikking: de jammers. Een *jammer* is een tool dat de radiogolven verstoort waardoor bv. een nietsvermoedende automobilist zijn wagen niet meer kan sluiten met zijn afstandsbediening. Een jammer kan zo dus het radiosignaal om de auto te sluiten blokkeren zodat de auto open blijft. Er zijn echter ook verfijndere jammers die als volgt te werk gaan: de tool verstoort de communicatie tussen de afstandsbediening en de wagen en slaat het 'sluit-signaal' op. Wanneer de eigenaar opmerkt dat de auto niet sluit, verstuurt hij een tweede 'sluit-signaal'. Opnieuw verstoort de jammer de communicatie door dit tweede signaal op te slaan en het eerste te versturen waardoor de auto toch sluit. Wanneer de eigenaar verdwenen is, kan de dief vervolgens met het tweede signaal de auto opnieuw openen.

Wat kunnen we doen?

- Sluit de wagen via het slot in plaats van met de afstandsbediening.
- Controleer of de wagen gesloten is.

- Gebruik mechanische beveiligingssystemen zoals stuursloten, pedaalsloten, handremsloten en sloten op de versnellingspook.

Boorddocumenten

Wanneer men gevraagd wordt de boorddocumenten te tonen, gaat het om de volgende documenten:

- het originele inschrijvingsbewijs (de roze kaart),
- het bewijs van technische keuring (voor wagens van vier jaar en ouder),
- het verzekeringsbewijs (de groene kaart),
- het gelijkvormigheidsattest (ook wel certificate of conformity (COC) genoemd),
- het rijbewijs en de identiteitskaart van de bestuurder.

Men is verplicht om altijd de originele boorddocumenten bij zich te hebben in het voertuig. Dit wordt onder meer bepaald in het Koninklijk Besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen. Kopieën worden bij controle van de boorddocumenten immers niet aanvaard, omdat dit onder meer een risico op vervalsing inhoudt. Zo is het originele inschrijvingsbewijs bijvoorbeeld voorzien van een aantal veiligheidskenmerken, in het raam van de strijd tegen autocriminaliteit. Een kopie van dit document heeft deze veiligheidskenmerken niet meer. Niettemin is het interessant om thuis toch kopieën van de boorddocumenten te bewaren, omdat dit zeer nuttige informatie oplevert voor de aangifte bij de politie en het opnieuw aanvragen van de documenten.

Er wordt ook aangeraden om bij vertrek naar het buitenland na te gaan of de boorddocumenten ook in het desbetreffende land gelden. Zo kunt u voor het rijbewijs steeds advies vragen aan de ambassade in België van het desbetreffende land en is het mogelijk dat uw verzekering niet geldt in een bepaald land.

Wanneer bv. een inschrijvingsbewijs van een voertuig gestolen wordt, zorgt dit niet alleen voor heel wat administratie voor het slachtoffer. Mogelijks wordt het voertuig ook internationaal geseind als gestolen. Sommige dieven gebruiken het inschrijvingsbewijs om in het buitenland een voertuig op basis van het inschrijvingsbewijs in te schrijven. Vervolgens doen ze enige tijd later aangifte van diefstal en strijken ze de verzekeringspremie op. Of een andere mogelijkheid is dat ze met het document bij de concessiehouder een nieuwe of een dubbele sleutel vragen en met deze sleutel het voertuig zelf ook komen stelen. Het inschrijvingsbewijs is ook een gegeerd goed, omdat het als basis kan dienen voor het omkatten van een gestolen wagen.

Autocriminaliteit op vakantiebestemmingen

Dat alertheid en waakzaam zijn zowel in het binnen- als buitenland heel wat ellende kunnen voorkomen, weet wellicht iedereen. Toch geven we u graag volgende informatie mee voor mensen die op vakantie vertrekken met de wagen.

Verschillende bronnen (o.a. <http://www.vief.be/vrije-tijd/nieuwste-truc-van-rovers-op-de-autobaan-een-ei.html>) waarschuwen voor overvallers langs de wegen op weg naar Spanje

en Zuid-Frankrijk. Door de aandacht van de reizigers af te leiden, gaan autodieven niet alleen aan de haal met heel wat waardevolle bezittingen uit de wagen, maar soms ook met de wagen zelf.

Enkele technieken

- *Ei van de brug*: Wanneer er een ei op uw voorruit valt, vermijd dan zeker om de ruitenwissers aan te zetten, want dat verergert het alleen maar. Vermijd om te stoppen op verlaten rustplaatsen om de voorruit schoon te maken. Zo geeft u struikrovers die daar op de loer liggen niet de kans om u te overvallen
- *Katapult of vuurwerk*: Uw auto wordt beschoten met een katapult of vuurwerk waardoor u denkt dat er een defect is aan uw wagen. Een behulpzame chauffeur stopt om u te helpen, maar ondertussen stelen handlangers de waardevolle voorwerpen in uw wagen.
- *Nepzwaailichten*: dieven in valse politie-uniformen zetten u aan de kant of een chauffeur doet u stoppen door teken te doen dat er iets mis is met uw voertuig. Ondertussen wordt u beroofd...
- *Klemrijden*: U wordt klemgereden en kunt uw wagen enkel nog op de pechstrook zetten waar dieven u bestellen of u dwingen uw voertuig af te staan.
- *Slaapgas*: Een bedwelmend gas wordt in een geparkeerd voertuig gespoten.
- *Lekke band*: Na een rustpauze op een parking moet u al snel weer aan de kant, omdat u een lekke band heeft. Let op voor al te behulpzame personen!
- *Criminele takelaars*: Illegale takelaars rijden rond om automobilisten in nood te helpen, maar eigenlijk zijn ze er enkel op uit om de persoon op te lichten door de wagen te takelen en pas terug te geven na het betalen van een gepeperde rekening. Een variant: een geparkeerde wagen wordt getakeld en de wagen is weg.

C. Bestrafing

Een (poging tot) diefstal uit een voertuig is steeds strafbaar. Afhankelijk van het feit of een diefstal uit een voertuig met of zonder geweld of bedreiging gepleegd wordt en of er al dan niet verzwarende omstandigheden zijn, kunnen volgende artikelen uit het Strafwetboek in aanmerking komen om de straf te bepalen: art. 461, 463, 466-469, 471-474 en 476.

Bv. Een gewone diefstal zonder verzwarende omstandigheden of geweld of bedreiging wordt bestraft met een gevangenisstraf van 1 maand tot 5 jaar en een geldboete van 26 tot 500 euro (te vermenigvuldigen met de opdecimen).

Een poging hiertoe wordt gestraft met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 jaar en een geldboete van 26 tot 300 euro.

D. Enkele begrippen die van pas kunnen komen...

Autokraak: een diefstal uit een voertuig

CIM: inschrijvingsbewijs (certificate of immatriculation)

COC: gelijkvormigheidsattest (certificate of conformity)

Doublet: voertuig dat voorzien werd van dezelfde identiteit als een bestaand voertuig. Een doublet wordt gecreëerd door de diefstal van een CIM (inschrijvingsbewijs) van een voertuig dat sterk lijkt op een eerder gestolen voertuig. Het gestolen voertuig wordt voorzien van het gestolen CIM en het VIN wordt aangepast aan dat op het gestolen CIM. Soms wordt het CIM niet gestolen, maar wordt het CIM van een wrak genomen.

Jammer: Een *jammer* is een tool dat de radiogolven verstoort waardoor bv. een nietsvermoedende automobilist zijn wagen niet meer kan sluiten met zijn afstandsbediening. Een jammer kan zo dus het radiosignaal om de auto te sluiten blokkeren zodat de auto open blijft. Er zijn echter ook verfijndere jammers die als volgt te werk gaan: de tool verstoort de communicatie tussen de afstandsbediening en de wagen en slaat het 'sluit-signaal' op. Wanneer de eigenaar opmerkt dat de auto niet sluit, verstuurt hij een tweede 'sluit-signaal'. Opnieuw verstoort de jammer de communicatie door dit tweede signaal op te slaan en het eerste te versturen waardoor de auto toch sluit. Wanneer de eigenaar verdwenen is, kan de dief vervolgens met het tweede signaal de auto opnieuw openen.

Omkatten: een gestolen auto voorzien van een nieuwe identiteit om deze ze opnieuw in het legaal circuit te krijgen.

VIN: voertuigidentificatienummer (Vehicle Identification Number), ook wel verwijzend naar het chassisnummer

III. Tijd voor actie

U heeft de intentie om op lokaal niveau een beleid uit te werken waarmee u het aantal diefstallen uit voertuigen wil verminderen. Maar hoe begint u daaraan? Om u daarbij te helpen, schotelen wij u eerst een overzicht van een aantal relevante partners voor, gevolgd door enkele mogelijke maatregelen die u als lokale overheid kunt treffen.

A. Wie zijn de relevante partners?

Er zijn heel wat verschillende actoren die betrokken kunnen worden bij de uitwerking van een actieplan tegen diefstallen uit voertuigen. Hierbij volgt een niet-limitatieve opsomming van mogelijke partners:

1. Automobilisten

Indien u erin slaagt om automobilisten te overhalen om geen waardevolle voorwerpen in hun wagen achter te laten, zal dit wellicht de meest effectieve manier zijn om auto-inbraken te voorkomen. Wat er niet is, kan immers niet gestolen worden.

2. De gemeente

De gemeente kan op diverse vlakken een invloed hebben op diefstal uit voertuigen:

- Ze kan er voor kiezen om de aanpak van diefstallen uit voertuigen als prioriteit of aandachtspunt naar voor te schuiven in het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Dit kan onder meer via het strategisch veiligheids- en preventieplan.
- Ze kan contacten leggen met relevante partners binnen de gemeente om gezamenlijke acties op het getouw zetten.
- De gemeentelijke diensten zoals de dienst ruimtelijke ordening en de groendienst kunnen ervoor zorgen dat parkeerplaatsen en –terreinen zo ingericht en onderhouden worden dat dit een positief effect heeft op de preventie van criminaliteit. Denk maar aan het voorzien in een goede verlichting op parkeerterreinen, het onderhouden van de begroeiing en de locatie van parkeerplaatsen.
- De gemeente kan gemeenschapswachten inzetten om een extra oogje in het zeil te houden en een luisterend oor te bieden aan de inwoners.
- Via de gemeentelijke communicatiekanalen zoals een infoblad, website, gemeentelijke aanplakborden, lichtreclame, ... kunnen preventieboodschappen verspreid worden.

3. De politie

Bij de aanpak van diefstal uit voertuigen is de politie een heel belangrijke partner en dit zowel op preventief als repressief vlak.

- De politie is een bron van informatie inzake het voorkomen van het fenomeen op het grondgebied. Op basis van onder meer slachtofferaangiftes, vaststellingen tijdens

patrouilles en eigen ervaringen kan de politie vaak een heel goed beeld geven van de omvang en spreiding van het fenomeen. Zo kunnen bv. hotspots gelokaliseerd worden en kunnen zij informatie geven over vaakgebruikte technieken en daders. Daarnaast kunnen ze ook de strijd met helers aanbinden zodat de afzetmarkt voor gestolen goederen kleiner wordt.

- De politie kan informatiesessies en actiemomenten opzetten waarbij ze de mensen sensibiliseert om zelf de nodige preventieve maatregelen te nemen.
- De politie kan actief toezicht houden en daders opsporen op risicovolle plaatsen via onder meer patrouilles en eventueel camerabewaking.

4. Justitie

Om te voorkomen dat iemand een diefstal (opnieuw) pleegt, is het belangrijk dat misdrijven bestraft worden en dat de dieven dus ook daadwerkelijk terechtgewezen worden voor hun gedrag. Justitie is verantwoordelijk voor de toepassing van het Strafwetboek en kan hiervoor prioriteiten vastleggen.

5. Buurtinformatienetwerken (BIN)

Als samenwerkingsverband tussen burgers of zelfstandige ondernemers en politiediensten heeft een BIN onder meer als doel het verhogen van het veiligheidsgevoel. Door actief met de bevolking te communiceren, kan men op een snelle manier mensen waarschuwen wanneer dieven aan het werk zijn en hoe zij te werk gaan. Burgers en zelfstandige ondernemers kunnen op hun beurt de overheid inlichten over verdachte situaties of personen.

6. Zelfstandige ondernemers

Niemand komt graag in een buurt waar men zich niet zo op zijn gemak voelt. Zelfstandigen hebben er alle baat bij om mee te werken aan het verhogen van de objectieve en subjectieve veiligheid in hun buurt. Door zich bewust te zijn van de potentiële risico's in hun buurt en zaak zijn ze in staat om gepaste maatregelen te nemen. Zij kunnen hun steentje bijdragen door bv. klanten te wijzen op de gevaren van het achterlaten van waardevolle voorwerpen via affiches, flyers, ... Of ze kunnen zelf actief een oogje in het zeil houden of eventueel samen met anderen een beroep doen op een bewakingsdienst of cameratoezicht.

7. Eigenaars en uitbaters van parkings

In het draaiboek Beveiliging parkings en de bijhorende checklist zijn er voor eigenaars en uitbaters van parkings heel wat aandachtspunten opgenomen die een invloed kunnen hebben op de objectieve en subjectieve veiligheidsbeleving van gebruikers van een parking. Het gaat daarbij niet alleen over een goede verlichting en onderhoud van de parking, maar ook over de diverse vormen van toezicht, criminaliteitspreventie, toegankelijkheid, ... Meer informatie is terug te vinden in het typedossier Beveiliging parkings via www.besafe.be of de cd-rom.

8. Toeristische diensten

Heel wat bezoekers van steden en gemeenten wenden zich tot de toeristische dienst wanneer ze ergens arriveren. Dit zijn dan ook vaak de trefpunten bij uitstek voor informatie en ideaal om mensen persoonlijk te informeren. Een kleine herinnering aan de preventieboodschap is ook daar niet misplaatst. Het slachtoffer worden van een auto-inbraak is vaak een nare ervaring en allerminst een goede reclame voor de gemeente of stad waar men het slachtoffer werd.

9. Bouwpromotoren

Er worden steeds meer bouwprojecten ontworpen. De ontwikkeling van dergelijke grootschalige projecten is een ideaal moment om even stil te staan bij de infrastructurele aspecten die een meerwaarde kunnen bieden op vlak van criminaliteitspreventie. Denken we maar aan de inplanting van parkeerterreinen voor de bewoners en bezoekers, de groenvoorzieningen en de mogelijkheden voor sociale controle door de omgeving.

10. Garagehouders, leasingfirma's, autoverhuurbedrijven en autokeuringscentra

Elke automobilist brengt wel eens een bezoekje aan zijn garage of het autokeuringscentrum zij het voor een periodiek onderhoud, een check-up vooraleer op vakantie te vertrekken of een keuring. Vaak gaat dit gepaard met wat wachttijd. Tijd om de bestuurder wat bij de brengen over zijn wagen en het belang van het meenemen van waardevolle voorwerpen bij het verlaten van zijn wagen. Dit geldt ook voor een bezoek aan een autoverhuurbedrijf of een leasingfirma.

11. Autorijscholen

Wanneer mensen zich tot een rijsschool wenden, willen ze vaak zo snel mogelijk leren rijden. Tijdens deze lessen leert men niet alleen meer over de werking van een wagen, de positie van het stuur, de gordeldracht en hoe men een wagen moet besturen. Het is eveneens een ideaal moment om mensen een aantal goede gewoonten aan te leren inzake de preventie van autocriminaliteit. Zoals het steeds afsluiten van de wagen en het belang van boorddocumenten.

B. Welke maatregelen zijn voorhanden?

1. Inrichting van parkeergelegenheden

De aanleg en inrichting van een parkeergelegenheid is een goed moment om even stil te staan bij een aantal zaken die zowel de objectieve als de subjectieve veiligheid kunnen verhogen. Het gaat daarbij niet enkel om de veiligheid op vlak van criminaliteit, maar ook op vlak van verkeersveiligheid en brandveiligheid. Het typedossier Beveiliging parkings kan u hieromtrent een heel eind op weg helpen. Het gaat daarbij niet enkel om de inplanting van parkeerplaatsen dicht bij de woning of een andere doelbestemming. Ook goede verlichting, de mogelijkheid om formeel of informeel toe te zien op wat gebeurt op en rondom de parking en het onderhoud van de beplanting om het toezicht zo optimaal mogelijk te houden zijn van belang. Bij parkeergarages kan er bv. ook gedacht worden aan een beperking van het aantal toegangswegen om de vluchtmogelijkheden te beletten en eventueel kan er voorzien worden in camerabewaking.

2. Toezicht

Opdat autodieven niet zo maar hun gang zouden kunnen gaan, is toezicht van groot belang. Dit kan gaan van toevallige voorbijgangers, buurtbewoners, buurtinformatienetwerken, gemeenschapswachten, politiepatrouilles en camerabewaking tot private bewakingsdiensten. Niet overal is een even strikte bewaking aangewezen. Bewaakte alternatieven kunnen een alternatief zijn op plaatsen waar men meent dat men zijn wagen niet met een gerust hart achterlaat.

3. Sensibilisering

Om burgers en in het bijzonder automobilisten te behoeden voor een diefstal uit hun wagen is het van belang dat zij een aantal goede gewoonten aannemen zoals het zorgvuldig omspringen met waardevolle voorwerpen, een goed sluitgedrag en aangifte bij de politie indien men ondanks alle voorzorgsmaatregelen toch het slachtoffer wordt van een dief.

a) Tips

Enkele tips die u aan uw burgers kunt meegeven:

Waardevolle voorwerpen

- Neem met de wagen enkel mee wat u nodig hebt en laat zo veel mogelijk thuis. Neem alles wat waardevol is zoals gps, portefeuille, gsm, spelconsole, ... mee wanneer u de wagen verlaat. Wat er niet in ligt, kan immers niet gestolen worden. Alles wat u niet kunt meenemen wanneer u uw wagen parkeert, bewaart u het best uit het zicht bv. in de koffer. Doe dit bij voorkeur voor u met uw wagen vertrekt zodat men op uw bestemmingsplaats niet ziet wat u allemaal in uw wagen achterlaat.
- Steeds handig is de opmaak van een inventaris van al uw waardevolle voorwerpen. Zo beschikt u in geval van diefstal toch over een gedetailleerde beschrijving. Noteer daarom onder meer merk, type, serienummer en neem foto's.

- Ook boorddocumenten mag men beslist niet vergeten mee te nemen. Gestolen boorddocumenten worden gebruikt bij verzekeringsfraude en autozwendel. Eens gestolen kunnen ze de eigenaar heel wat problemen opleveren. Het is ook aan te raden om kopieën van de boorddocumenten thuis te bewaren zodat men in geval van diefstal toch over heel wat informatie beschikt.

Afsluitgedrag

- Sluit bij het verlaten van de wagen alle ramen en deuren goed af en controleer steeds of uw wagen wel degelijk vergrendeld is. Vergeet ook de koffer en het open dak niet. Gebruik eventueel mechanische beveiligingssystemen zoals stuursloten, pedaalsloten, handremsloten en sloten op de versnellingspook.
- Schakel draadloze technologieën zoals bluetooth en wifi uit zodat men deze signalen niet kan opvangen.
- Verwijder de gps-houder en veeg de zuignapafdruk uit.

Onderweg en op reis

- Wees alert voor ongewone situaties en vermijd om te stoppen. Indien u toch moet stilstaan, zorg dan voor manoeuvreerruimte en gebruik uw claxon bij gevaar.
- Vermijd om op onbewaakte parkeerterreinen te overnachten. Geef de voorkeur aan goed verlichte parkings die niet afgelegen zijn.
- Stop niet al uw waardevolle voorwerpen op één plaats, maar verdeel deze en leg ze niet in het zicht.
- Bewaar eventueel kopieën van belangrijke documenten en kaarten op een usb-stick of in uw webmail.

Toch slachtoffer?

- Bied geen weerstand bij geweld.
- Doe steeds aangifte bij de politie.
- Blokkeer uw bank- en kredietkaarten via CARDSTOP 070 344 344.
- Blokkeer uw identiteitsdocumenten via DOCSTOP 00800 2123 2123.
- Verwittig uw verzekeraar.

b) Communicatiekanalen

Goede gewoonten leert men door geregeld de preventieboodschap naar het doelpubliek toe te herhalen. Dit kan op allerlei manieren gebeuren, het ene trekt al wat meer de aandacht dan het andere. Hierna volgen een aantal ideeën:

- brochures,
- flyers op auto's,
- affiches op allerlei plaatsen waar veel mensen met de wagen naartoe komen,
- verkeersborden (bv. campagne 'Geen buit Geen dief – Gent),
- spandoeken (bv. op parkeerterreinen),
- controleacties (bv. kijken of de wagen goed afgesloten is en er niets waardevols werd achtergelaten, mensen daarop aanspreken als dit wel zo is),
- boodschappen op parkeerautomaten of parkeertickets (vb. Elsene en Gent),

- wegslepen van auto's met waardevolle voorwerpen (vb Amsterdam),
- plaatsen van een auto op een parking met allerhande duidelijk zichtbare waardevolle voorwerpen en een preventieboodschap,
- infoteksten op websites, in gemeentelijke infobladen, lichtkranten, ...
- ...

Opmerking: Indien u publiciteitsmateriaal wenst te verspreiden in de openbare ruimte zorgt u er best voor dat u rekening houdt met eventuele reglementering bv. omtrent het gebruik van aanplakborden of flyeren.

4. Actieve opsporing van (potentiële) daders

We kunnen wel werken op de omstandigheden waarin diefstallen plaatsvinden. En de potentiële slachtoffers aansporen om de nodige actie te ondernemen om te voorkomen dat ze het slachtoffer worden van een diefstal uit hun voertuig. Maar we dienen ook aandacht te hebben voor de kant van de daders. Om te voorkomen dat zij overgaan tot het plegen van hun daden dient de pakkans reëel te zijn. Zo zal toezicht hen misschien afschrikken. Geregeld toezicht op hotspots is zeker aan te raden. Maar overal toezicht houden om zo daders op heterdaad te betrappen, is niet haalbaar. Wel kan men gebruik maken van andere opsporingsmiddelen om hen te betrappen. Denk maar aan de opkomst van de intelligente camera's die signaleren wanneer er iets verdacht aan de hand is. Of de inzet van lokauto's die bewaakt worden via een patrouille of een camera of gevolgd kunnen worden met behulp van een volgsysteem (track and trace).

Bij het gebruik van lokauto's dienen we echter volgende bemerking te maken:

Er bestaan geen specifieke (federale) wetten die het gebruik van lokvoertuigen beschrijven. Wel rijst de vraag of lokvoertuigen onder 'politieprovocatie' vallen.

Het gebruik van lokauto's was in 2006 onderwerp van een rechtszaak. De politie had een laptop in een lokauto gelegd om dieven te identificeren. De correctionele rechtbank van Brussel oordeelde toen, dat er inderdaad sprake was van politieprovocatie. Want de aanwezigheid van de lokauto was de aanleiding voor de strafbare intentie. Maar het hof van beroep verwierp het vonnis van de correctionele rechtbank.

Lokvoertuigen bevinden zich voorlopig in een juridisch grijze zone. Daarom springt u het best heel voorzichtig om met deze techniek. Want oordeelt een rechtbank dat een diefstal 'geprovoceerd' werd? Dan gaat de dief vrijuit.

Frederic Moreels publiceerde een advies voor het gebruik van lokvoertuigen in het tijdschrift Vigiles (jaargang 2008, deel 2, vanaf p. 86):

- Gebruik een lokvoertuig alleen op een helder afgebakende plek waar veel diefstallen plaatsvinden.
- Creëer geen artificiële situaties. Het lokvoertuig is deel van 'een banale situatie uit het dagelijkse leven'.

- Hou rekening met de subsidiariteit en vraag de instemming van de gerechtelijke overheden.

'Voorzichtigheid' blijft dus het sleutelwoord als u lokauto's inzet.

5. Actieve opsporing van helers

Zo lang er een afzetmarkt is voor gestolen goederen, zullen er dieven blijven bestaan. Het kan dan ook nuttig zijn om in te zetten op de opsporing van helers van gestolen goederen. Dit kunt u bijvoorbeeld doen door helernetwerken in kaart te brengen, verkoopsites op het internet te consulteren en waarnemingen of tips over opvallende situaties te onderzoeken.

IV. Beschikbare tools

In de loop der jaren werden er door de Directie Lokale Integrale Veiligheid heel wat instrumenten uitgewerkt om de burger te sensibiliseren en de lokale overheden te ondersteunen. Hieronder vindt u een overzicht van wat wij momenteel allemaal te bieden hebben:

A. Brochure 'Voorkom diefstal uit je auto!'

Doelpubliek: de burger, in het bijzonder de automobilisten

Inhoud: informatie omtrent het voorkomen van diefstal uit voertuigen.

B. Brochure 'Betrouwbaar 2de hands'

Doelpubliek: kopers van een tweedehandswagen

Inhoud: informatie omtrent de aankoop van een tweedehandswagen

C. Boorddocumentenhouder 'Stop autozwendel!'

Doelpubliek: automobilisten

Boodschap: neem uw boorddocumenten mee wanneer u uw wagen verlaat

D. Affiche 'Wat niet weg is, is gezien!'

Doelpubliek: automobilisten

Boodschap: Neem altijd alle waardevolle voorwerpen mee.

E. Parkeerautomaatsticker 'Wat niet weg is, is gezien!'

Doelpubliek: automobilisten

Boodschap: Neem altijd alle waardevolle voorwerpen mee.

F. Autoruitsticker 'Wat niet weg is, is gezien!'

Doelpubliek: automobilisten

Boodschap: Neem altijd alle waardevolle voorwerpen mee.

G. Websites

www.besafe.be

Op de website van de Algemene Directie Veiligheid en Preventie staat er allerhande informatie verzameld voor de burger en de professioneel. Zo vindt u er onder meer publicaties en tips terug, informatie over criminaliteitsfenomenen en activiteiten die door de directies georganiseerd worden.

www.checkdoc.be

Sinds oktober 2011, kan elke overheid, verzekeringsmaatschappij en elke individuele burger snel en discreet online controleren of een Belgisch inschrijvingsbewijs van een voertuig geldig is of niet. De Federale Overheidsdiensten Binnenlandse Zaken en Mobiliteit en Vervoer hebben ervoor gezorgd dat dit kan gebeuren via www.checkdoc.be, het systeem dat gebruikt wordt om na te gaan of een Belgisch identiteitsdocument eventueel gestolen is.

De informatie dat de boorddocumenten van het voertuig gestolen zijn, belandt automatisch in het Checkdoc-systeem als men klacht indient bij de politie. De politie geeft deze inlichtingen door aan de Directie Inschrijvingen Voertuigen die dit stukje van zijn databanken gekoppeld heeft aan Checkdoc.

H. Typedossier beveiliging parkings

Doelpubliek: diefstalpreventieadviseurs

Inhoud: Als ondersteuning voor de diefstalpreventieadviseur die op vraag of op eigen initiatief een beveiligingsadvies voor een parking dient te geven, werd het typedossier beveiliging parkings uitwerkt.

Het typedossier richt zich op om het even welke parking, dus zowel op parkings in open lucht als parkings in gebouwen of ondergronds en parkings van zowel private als publieke instanties. Parkings langs autosnelwegen behoren echter niet tot de beoogde parkings.

Er werden 2 concrete instrumenten ontwikkeld die de diefstalpreventieadviseur een leidraad en achtergrondinformatie moeten geven, omdat het opstellen van een beveiligingsadvies voor een parking geen alledaagse praktijk is voor een diefstalpreventieadviseur, in tegenstelling tot bv. een beveiligingsadvies voor een huis.

Het gaat meer bepaald om een draaiboek beveiliging parkings en een checklist beveiliging parkings. Beide documenten hebben aandacht voor zowel criminaliteitspreventie, brandpreventie als verkeersveiligheid. Deze punten kunnen namelijk van invloed zijn op de objectieve (meetbare) veiligheid en op de subjectieve veiligheid (het veiligheidsgevoel). Deze documenten zijn raadpleegbaar via de website en zijn eveneens verkrijgbaar op cd-rom.

I. Handleiding diefstal uit voertuigen

Doelpubliek: lokale overheden

Inhoud: allerhande achtergrondinformatie omtrent het fenomeen en de uitwerking van sensibiliseringsacties rond dit thema.

V. Colofon

Philip Willekens
Wvd.directeur-generaal
Algemene Directie Veiligheid en Preventie
Waterloolaan 76,
1000 Brussel
T 02 557 33 99
F 02 557 33 67
E-mail vps@ibz.fgov.be

Gunter Ceuppens
Directeur
Directie Lokale Integrale Veiligheid
Waterloolaan 76,
1000 Brussel
T 02 557 35 84
F 02 557 35 23
E-mail sliv@ibz.fgov.be

Voor meer informatie omtrent de verschillende tools kunt u zich wenden tot onze website www.besafe.be. Daar kunt u eveneens bestellingen plaatsen.

Indien u andere vragen heeft, geef ons een seintje via bovenstaande gegevens.